

UNIUNEA JURIȘTILOR DIN MOLDOVA

Către: Comisia Electorală Centrală

În contextul consultării publice privind proiectul de modificare a Regulamentului privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1195 din 25 august 2023, Misiunea de observare a Uniunii Juriștilor din Moldova (UJM) își exprimă dezacordul față de completările propuse la punctul 13, cu completarea literelor e) și f), dar și îngrijorarea cu privire la unele prevederi incluse și supuse consultărilor publice de către Comisia Electorală Centrală (CEC) în luna iulie 2025.

Conform analizei efectuate de Misiunea de observare UJM, anumite propuneri din acest proiect riscă să limiteze în mod nejustificat accesul organizațiilor societății civile la procesul de monitorizare a alegerilor, în special prin:

1. Impunerea obligației de a prezenta o descriere detaliată a capacităților tehnice, resurselor umane, calificării și experienței organizației;
2. Solicitarea exhaustivă a listelor complete ale surselor de finanțare ale misiunii de observare, împreună cu datele de contact ale finanțatorilor și documentele confirmative în copie.

Prin urmare, Misiunea de observare UJM consideră următoarele:

1. Solicitarea detaliilor privind capacitățile tehnice, resursele umane, calificarea și experiența anterioară poate deveni o condiție descurajantă, în special pentru organizațiile mici, locale sau noi în domeniu, care, deși dispun de expertiză și motivație, nu pot prezenta istoricul extins solicitat. Aceste cerințe nu sunt prevăzute expres de Codul electoral și pot duce la crearea unei bariere de a se implica în procesul de monitorizare și creare de obstacole birocratice care nu sunt prevăzute expres de lege.
2. Obligația introdusă de a prezenta lista completă a surselor de finanțare ale misiunii de observare este nefundamentată legal, nu este susținută de reglementările legale aplicabile, întrucât art. 88 din Codul electoral, care nu

prevede o astfel de condiție pentru obținerea acreditării, iar Legea nr. 86/2020 privind organizațiile necomerciale stabilește, la art. 7 alin. (3), că raportul financiar și de activitate se transmite către Agenția Servicii Publice (ASP), nu către CEC. Prin urmare, CEC nu este autoritatea competentă pentru solicitarea, verificarea sau gestionarea acestor informații.

UJM subliniază că doar autoritatea care înregistrează rapoartele anuale are competența de a solicita și verifica asemenea informații, iar orice extindere a acestei competențe trebuie să aibă un temei legal clar și proporțional cu scopul urmărit.

3. Includerea acestor cerințe pentru acreditarea observatorilor riscă să asocieze în mod nejustificat asociațiile obștești care vor monitoriza alegerile cu concurenții electorali, supunându-le unui regim similar de raportare și verificare. Solicitarea prezentării surselor de finanțare în acest context ar putea crea confuzie între rolul neutru al observatorilor și activitatea politică a candidaților sau partidelor, ceea ce contravine principiilor internaționale de observare independentă.
4. Aceste completări la Regulament intervin într-un moment în care procesul electoral este deja în desfășurare, iar unii observatori au fost deja acreditați în baza regulilor existente. Adoptarea unor noi cerințe, mai stricte, pentru valul următor de acreditări creează un tratament inegal între observatori și contravine principiului fundamental al stabilității normelor electorale, consacrat de art. 27 din Codul electoral și reflectat în Codul bunelor practici în materie electorală al Comisiei de la Veneția.

Această modificare a regulilor „în timpul jocului” poate afecta în mod negativ caracterul predictibil și echitabil al procesului de acreditare.

În concluzie, misiunea de observare UJM recomandă excluderea lit. e) și f) care vine ca completare la pct. 13 subpunctul 1) din proiectul de modificare, în forma propusă.

Președintele Uniunii Juriștilor din Moldova

Lebedinschi Maxim